

**สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3**

**The States and development Guidelines in Academic Administration of School under
the office of Si SaKet Primary Educational Service Area 3**

กัญญากัด พิชัย

Kanyaphak Pichai

มหาวิทยาลัยราชธานี

Ratchathani University, Thailand.

Email: kanyaphakpichai@gmail.com

Received November 14, 2020; Revised December 3, 2020; Accepted January 17, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 337 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 40 ข้อ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This Article aimed to study (1) to study states and Development Guidelines Academic Administration under the office of Si SaKet Primary Educational Service Area 3 (2) to compare the states Academic Administration under the office of Si SaKet Primary Educational Service Area 3 and (3) to study the development guidelines Using Academic Administration of school under the office of Si SaKet Primary Educational Service Area 3. The sample used in the study were 337, Data collection was done through questionnaires, analyzing the data with instant programs by using the analysis of variance F-test.

The research findings were as follows :

1. The states of Academic Administration of School Administration of school under the office of Si SaKet Primary Educational Service Area 3 overall could be arranged from abundantly.
2. Comparing The states of academic Administration of School Administration under the office of Si SaKet Primary Educational Service Area 3 was significantly different on the statistics at the 0.01 level.
3. The development of Academic Administration under the Office of Si SaKet Primary Educational Service Area 3 overall could be arranged from abundantly.

Keywords: Academic Administration.

บทนำ

คุณภาพการศึกษาเป็นข้อเรียกร้องและเป็นคำถามที่สาธารณชน ประชาชน ผู้ปกครองนักเรียนถามถึงตลอดเวลว่าโรงเรียนจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างไร โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจึงเป็นคำถามเชิงวิจัยให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องตอบโจทย์นี้ได้ ผู้มีหน้าที่ทั้งหลายตั้งแต่ระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จนถึงโรงเรียน จะบริหารอย่างไรให้โรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษาและในการดำเนินงานทางวิชาการให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ครูมีบทบาทสำคัญที่สุด (ธเนศ คิตรุ่งเรือง, 2563)

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและจากรายงานผลการประเมินผลคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบแรก (พ.ศ. 2544–2548) ของสำนักงานประเมินมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) พบว่าด้านผู้บริหาร ข้อที่ยังไม่ได้มาตรฐาน คือ การบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะการมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น การมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (เนตรทราย บัลลังก์ปัทมา, 2551) ถึงแม้ว่าผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยังพบว่าโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการที่

แตกต่างกันไปตามบริบทของโรงเรียนแต่ปัญหาที่คล้ายคลึงกันคือ ปัญหาครูไม่ครบชั้น ขาดแคลน อัตรากำลังของครูสายปฏิบัติการสอน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการแต่งตั้งย้ายการตัดโอนกำลังตำแหน่ง การเกษียณอายุราชการ การได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ผลกระทบที่ตามมาคือ ครูดูแลนักเรียนและ กิจกรรมการสอนไม่เต็มที่ งบประมาณการบริหารจัดการไม่เพียงพอ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนต่ำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีการกิจพัฒนาและส่งเสริมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึง เสมอภาค มีคุณภาพและมาตรฐาน มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 198 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 140 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษา จำนวน 58 โรงเรียน มีนักเรียนในความรับผิดชอบ จำนวน 33,678 คน แยกเป็นระดับก่อนประถมศึกษา 7,406 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 21,928 คน ระดับมัธยม จำนวน 4,344 คน ในปีการศึกษา 2561 มีผลการประเมินการทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT.) ด้านภาษา ร้อยละ 52.37 ด้านคำนวณ ร้อยละ 48.47 ด้านเหตุผล ร้อยละ 48.60 รวม 3 ด้าน ร้อยละ 49.81 มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้ วิชาภาษาไทย ได้ร้อยละ 54.28 ภาษาอังกฤษ ได้ร้อยละ 33.69 คณิตศาสตร์ ได้ร้อยละ 33.19 วิทยาศาสตร์ ได้ร้อยละ 38.41 รวมเฉลี่ย ร้อยละ 39.89 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-net) ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้ ภาษาไทย ได้ร้อยละ 49.95 ภาษาอังกฤษ ได้ร้อยละ 25.54 คณิตศาสตร์ ได้ร้อยละ 24.76 วิทยาศาสตร์ ได้ร้อยละ 33.88 รวมเฉลี่ย ร้อยละ 33.53 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, 2561) สรุปได้ว่าผลการทดสอบนักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ไม่ถึงร้อยละ 50 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพทางการศึกษาในระดับการศึกษาภาคบังคับโดยภาพรวมมีคุณภาพไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ซึ่งสาเหตุอาจมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ จำนวนครูไม่เพียงพอ วิธีการสอนของครูไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สื่อการสอนไม่เพียงพอ เป็นต้น และในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นถ้ามองกลุ่มงานที่รับผิดชอบโดยตรงคือ กลุ่มบริหารงานวิชาการ เป็นกลุ่มงานที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณภาพการศึกษา

จากเหตุผลของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการ บริหารงาน วิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักการและแนวคิดในการบริหารวิชาการ การบริหารงานวิชาการเปลี่ยนแปลงไปตาม สาระสำคัญของหลักสูตรและนโยบาย ในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิชาการจะต้องอาศัยความร่วมมือ จากทุกฝ่าย ผู้บริหารฝ่ายเดียวไม่สามารถทำได้ในทุกเรื่อง จึงจำเป็นที่คณะครู หรือแม้แต่คณะกรรมการ สถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบและ ประเมินผล เพื่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียน

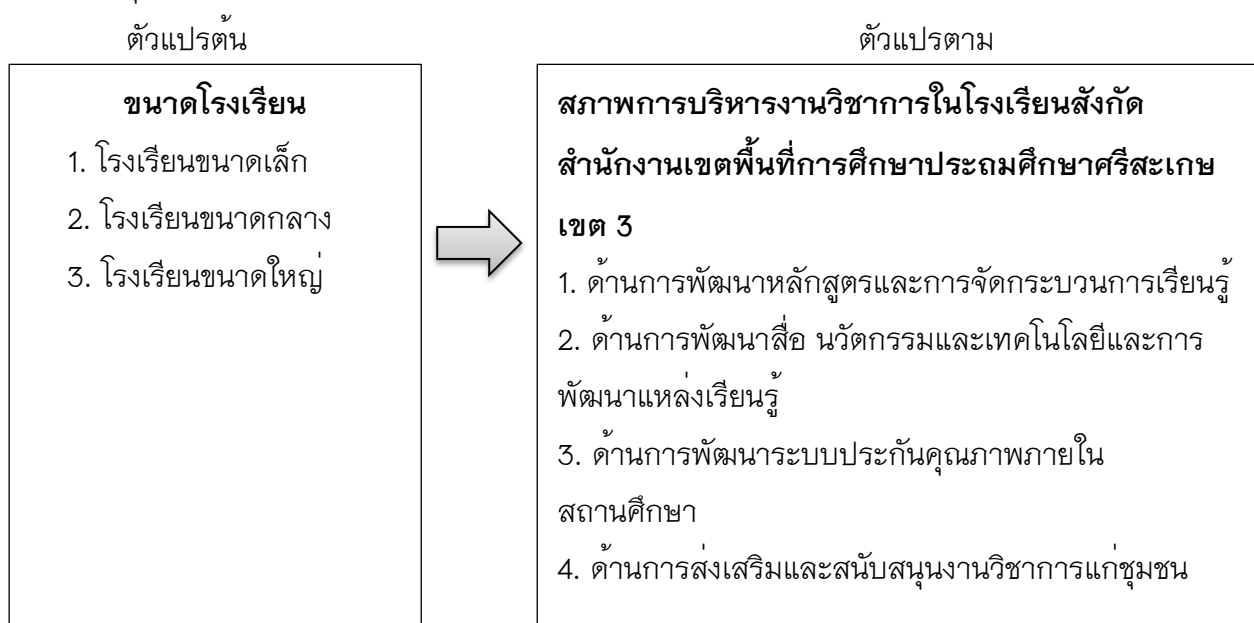
2. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ และกระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การ วางแผนก่อนดำเนินงาน การปฏิบัติตามแผน การติดตามประเมินผลทั้งในระหว่างดำเนินการและเมื่อ ดำเนินการเสร็จสิ้น ถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินงานให้เป็นระบบ อย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

3. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามสภาพ บริบทและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 จากการทดสอบระดับชาติ (O-net)

จากการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยสังเคราะห์จากขอบข่ายและภารกิจบริหารวิชาการใน สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 32-33) ไว้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและการพัฒนา เทคโนโลยีและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) ด้าน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินการ และการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการของโรงเรียนในด้านการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ได้ 4 ด้าน โดยศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 4) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนประถมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ประชากร คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 2,702 คน ประกอบด้วยครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 743 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1,368 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 591 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 337 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด 2535, หน้า 39-40) โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังนี้ สถานศึกษาที่มีนักเรียน 120 คนลงมา จำนวน 90 โรงเรียน สถานศึกษาที่มีนักเรียน 121-300 คน จำนวน 87 โรงเรียน สถานศึกษาที่มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป จำนวน 21 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่าง 337 คน ประกอบด้วยครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 85 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 170 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 82 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 1 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชนแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน แบบสอบถามเป็นแบบแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายและภารกิจงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าจากเอกสารการวิจัยทางการศึกษาและการเขียนบทนิพนธ์

3. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ให้ครอบคลุมรอบแนวคิด 4 ด้าน ตามนิยามศัพท์เฉพาะ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน จำนวน 40 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นให้เลือก 5 ระดับ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาวิจัยด้วยตนเอง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาวิจัยด้วยตนเองเสนอแนะ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความครอบคลุมของข้อคำถาม และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือ และทำการคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ขึ้นไปเพื่อนำ ใช้ทดลองเก็บข้อมูล

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่ไม่ใช่

กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 10 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 10 คน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 10 คน ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านละลม ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านแซวโปร และครูผู้สอนโรงเรียนบ้านจำปานวง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (CronBach) เท่ากับ .85

8. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองครั้งสุดท้ายแล้ว จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาวิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี และส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาต่างๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. นำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ส่งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 337 คน

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างส่งคืนแบบสอบถามตามที่กำหนดในผู้รับ – ส่ง หนังสือราชการของสถานศึกษาและเดินทางไปเก็บแบบสอบถามในส่วนที่ตกค้างตามสถานศึกษาต่างๆ ที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนเพื่อให้ได้มากที่สุด ได้รับคืน จำนวน 337 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows โดยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ขนาดของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยใช้การทดสอบค่า F – test แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมทุกด้าน

ที่	การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.55	.28	มากที่สุด
2	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.46	.46	มาก
3	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.51	.23	มาก
4	ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน	4.38	.32	มาก
รวม		4.48	.24	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากและด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในระดับมากตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ	n	$\bar{X}$	S.D.	ขนาดของโรงเรียน		
				ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
รวม (รายด้าน)				$(\bar{X}=4.78)$	$(\bar{X}=4.38)$	$(\bar{X}=4.38)$
โรงเรียนขนาดเล็ก	85	4.78	0.26	-	0.401*	0.398*
โรงเรียนขนาดกลาง	170	4.38	0.11	-0.401*	-	-0.003
โรงเรียนขนาดใหญ่	82	4.38	0.11	-0.398*	0.003	-

*p < .01

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3 โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนในสังกัดมีระดับสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีระดับสภาพการบริหารงาน วิชาการโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมทุกด้าน

ที่	การบริหารงานวิชาการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการบริหาร
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.48	.37	มาก
2	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีและการพัฒนา แหล่งเรียนรู้	4.67	.25	มากที่สุด
3	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.57	.32	มากที่สุด
4	ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน	4.56	.29	มากที่สุด
รวม		4.57	.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสภาพการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมทุกด้านมี ระดับแนวทางการพัฒนางานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มี ระดับแนวทางการพัฒนางานวิชาการมากที่สุด คือด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา อยู่ระดับมากที่สุด และด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน อยู่ ระดับมากที่สุด ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่

สำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียน ได้อย่างดีมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพโดยกระทรวงศึกษาธิการได้จำแนกงานในการบริหารงานวิชาการออกเป็น 12 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 32) ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจึงเป็นสาเหตุให้ครูผู้สอนตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาทำให้ทรัพยากรบุคคลของชาติ มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม รวมทั้งการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย ชูเลิศ (2553) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ จึงมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายได้พิจารณา แก้ไข ปรับปรุง พัฒนา และมีการปรับเปลี่ยนแนวทางในการทำงาน ให้มีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมและมั่นคงต่อไป ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจะต้องร่วมมือกันเพื่อการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ไปตามระบบตามเงื่อนไขของงานตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุผลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลและสอดคล้องกับงานวิจัยของกรทิพย์ ศกุนตรัักษ์ (2554) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากและมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

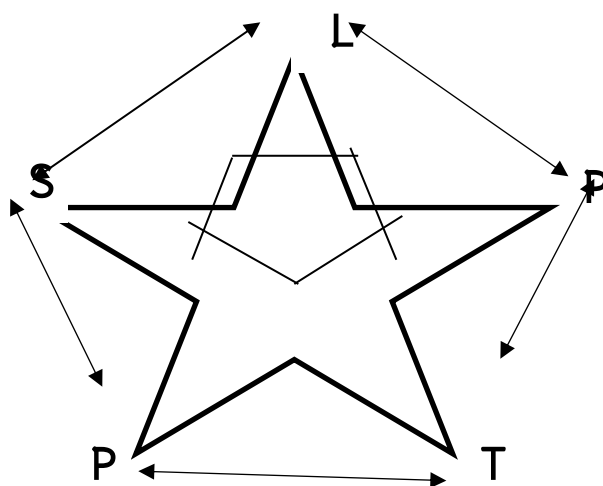
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3 โดยรวมจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนในสังกัดมีระดับสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.01 โดยโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ สามารถสรุปได้ว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่มีขนาดแตกต่างกัน

มีระดับสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในการกระจายการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน มายังโรงเรียนทุกโรงเรียน แต่โดยทั่วไปของโรงเรียนจะขนาดสภาพบริบทแตกต่างกันซึ่งปัจจัยหนึ่งก็คือปัจจัยด้านจำนวนครูและบุคลากรของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจะมีจำนวนครูบุคลากรต่างกันขนาดเล็กจะมีจำนวนครูบุคลากรน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ดังนั้นการกระจายงานจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน มายังโรงเรียนก็จะทำให้ภาระงานของครูอยู่โรงเรียนขนาดต่างกันมีภาระงานที่ต่างกัันดังนั้นครูที่ปฏิบัติงานอยู่โรงเรียนที่ขนาดต่างกันก็จะมีแนวคิดเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 แตกต่าง กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สวรรส เอกบุตร (2553) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 มีกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร 48 คนครู 268 คนรวม 316 คนใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับแบ่งเป็น 3 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าระดับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูโดยรวมอยู่ในระดับน้อยผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูจำแนกตามตำแหน่งพบว่าแตกต่างกันและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกันผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีฉัตร เล็กดวง (2556) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ประเภทโรงเรียน และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 มีค่าความเชื่อมั่น .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบรายคู่ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การนิเทศและการประเมินผลการสอน การสื่อสารเป้าหมายโรงเรียนและกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมทุกด้าน พบว่ามีระดับแนวทางการพัฒนางานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีระดับแนวทางการพัฒนางานวิชาการมากที่สุด คือด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมากที่สุด และด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการมีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประสานร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถาบันอื่น สอดคล้องกับนิยดา กรโกวิท (2551) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนโกวิทอรัญเชิงใหม่ พบว่า ในด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่างานที่ได้ปฏิบัติคือการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรในด้านเนื้อหาและเวลาเรียนสร้างความตระหนักโดยการพัฒนาครูในการจัดทำหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำมาปรับแผนจัดการเรียนรู้ให้ครูมีความรู้แก่ครูในการพัฒนาหลักสูตร ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง จัดเอกสารและคู่มือให้ครูศึกษาค้นคว้าสำหรับปัญหาที่พบคือ หลักสูตรบางกลุ่มสาระยังไม่ครอบคลุมเนื้อหา ขอบเขตของเนื้อหากว้างเกินไป ครูขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักสูตร และหลักสูตรไม่มีความสอดคล้องกัน ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า ผู้บริหารควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ อบรมการทำหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร ครูแต่ละกลุ่มสาระควรเข้ากลุ่มเพื่อนำหลักสูตรมาวิเคราะห์ปรับหลักสูตรไปใช้ให้เข้ากับเนื้อหาและธรรมชาติของวิชา สำหรับการใช้สื่อการสอน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่างานที่ได้ปฏิบัติคือได้จัดหาสื่อการสอน กระตุ้นให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการสอน ใช้สื่อการสอนโดยคำนึงประสบการณ์ของผู้เรียน ใช้สื่อเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการสอน เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน และใช้สื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สำหรับปัญหาที่พบคือสื่อการเรียนการสอนมีน้อย ไม่คงทน ขาดสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ขาดงบประมาณ และครูไม่นำสื่อ นวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ส่วนข้อเสนอแนะพบว่า ผู้บริหารควรเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่ครูที่จะผลิตสื่อการสอน หรือส่งบุคลากรไปอบรมแล้วนำมาขยายผลสู่ครูผู้สอนต่อไป ควรมีการจัดสรรค่าใช้จ่ายให้แก่แต่ละกลุ่มสาระเพื่อสร้างสื่อการเรียนการสอน แล้วครูควรสร้างสื่อและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการวัดและประเมินผล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ได้กำหนดปฏิทินในการวัดและประเมินผลประจำปี ประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียน วัดและประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนจัดทำแผนการวัดและประเมินผลทุกรายวิชา แจ้งเกณฑ์การประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อน วัดและประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และติดตามผลการวัดและประเมินผลของครูอย่างต่อเนื่องส่วนปัญหาที่พบคือ วัดและประเมินผลซ้ำซ้อน ขาดความชำนาญในการวัดและประเมินผล

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผลการสร้างได้รูปแบบ LPTPS model การพัฒนาวิชาการของโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ในแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

รูปแบบการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จะกำหนดรูปแบบ การพัฒนา 5 ด้าน คือ 1) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ (Leadership) 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ (Participation) 3) ด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการ (Teamwork) 4) ด้านกระบวนการ บริหารงานวิชาการ (Process) และ 5) ด้านขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ (Scope) หรือเรียกว่า LPTPS model ในส่วนความเป็นผู้นำทางวิชาการที่จะให้งานบริหารมีความสำเร็จจึงต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในหลายด้าน ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาที่เป็นทีมงานวิชาการ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการบริหารเพื่อความเชื่อมโยงในขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ และในแต่ละองค์ประกอบมีส่วนที่จะเกี่ยวพันภายในระบบของงานทำให้งานสำเร็จ ย่อมมีความสัมพันธ์ของแต่ละส่วน คือ ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการต้องอาศัยให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริหารและเมื่อมีส่วนร่วมแล้วย่อมก่อให้เกิดกระบวนการบริหารต้องอาศัยผู้นำทางวิชาการเป็นตัวขับเคลื่อน ก็เช่นเดียวกันกับความเป็นผู้นำทางวิชาการต้องร่วมกันทำงานเป็นทีมย่อมส่งผลไปถึงขอบข่ายการบริหารวิชาการภายในและภายนอกโรงเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการโดยส่งเสริมให้ผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนในสังกัดมีระดับสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.01 โดยโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ควรมีการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยรวมทุกด้าน พบว่ามีระดับแนวทางการพัฒนางานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ควรมีการสำรวจความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบองค์ความรู้ที่สำคัญ คือ กระบวนการสร้างคุณค่าให้แก่สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องคำนึงถึงสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 4) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยควรให้ความสำคัญการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็น ดังนี้

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาวิชาการของสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่

2.2 ควรศึกษาความต้องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องสภาพความต้องการ ของท้องถิ่นในโรงเรียนขนาดใหญ่

2.3 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการพัฒนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาการศึกษาในพื้นที่นั้นๆต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ธเนศ คีตรุ่งเรือง. (2547). การประกันคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ประเภทสายสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนตรทราย บัลลังก์ปัทมา. (2551). บริหารงานวิชาการ...ให้เป็นผู้ผู้นำการเปลี่ยนแปลง. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2563, จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/205609>.
- Mattox, D.D. (1987). A Study of the In-service Needs of Illinois Public School Elementary Principals. *Dissertation Abstracts International*, 38(12), 7061-A.